No. 2304 Zaterdag 3 Maart 1928. 45ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit lad: Pastorie Otrabanda
Administrati : St. Thomas-college.
DRUKKE . B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 10 cts.

De Reorganisatie der Curaçaosche Bank.

NOTULEN van de vergadering op Vrijdag 24 Februari 1928 gehouden in de Zittingzaal van den Kolonialen Raad te Willemstad ter bespreking van de verschillende verlangens welke met betrekking tot een mogelijke reorganisatie van de Curaçaosche Bank door de vertegenwoordigers van het economisch leven in Curaçao worden gekoesterd.

Aanwezig:

De Gouverneur van Curaçao, Mr. N. J. L. Brantjes. De Gouvernementssecretaris, H. J. Th. Boomgaart. De adjudant van den Gouverneur, Lt. J. Hulst. De Heeren: J. A. Correa, Directeur van Maduro's Bank, Elias M. Curiel, Directeur van Curiel's Bank. Dr. W. CH. de la Try Ellis, Lid van het Hof van Justitie en van den Kolonialen Raad, H. J. Cohen Henriquez, Voorzitter van het Bestuur der Spaar- en Beleenbank, H. Kiës, Hoofdagent van de Koninklijke Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij, P. R. Küp, Directeur van de Hollandsche Bank voor West-Indië, R. S. de Lannoy, Lid van den Kolonialen Raad, Ed. S. Lansberg, voorzitter van den Kolonialen Raad, Julius L. Penha, voorzitter van de Kamer van Koophandel, H. Statius Muller, voorzitter van het Bestuur der Curaçaosche Hypotheekbank. Ir. C. E. van der Stok, Directeur van de Curaçaosche Petroleum Industrie Maatschappij, E. S. C. de Veer Abrahamsz, Lid van den Kolonialen Raad, E. A. Zeilinga Azn. en Mr. Dr. W. M. Westerman.

De Gouverneur van Curaçao opent te 3 ure de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Hij geeft een korte inleiding betreffende de aanhangige kwestie teneinde de aanwezige heeren het verloop der gebeurtenissen weder in het geheugen terug te roepen.

Teruggaande tot het jaar 1925 herinnert hij aan het zijnerzijds ingediende voorstel tot wijziging van het Reglement der Curaçaosche Bank. Toen het Voorloopig Verslag en de Memorie van Antwoord reeds verschenen waren verzocht de Minister van Koloniën het Bestuur van Curaçao om het voorstel terug te nemen, aangezien in Holland de meening werd gehuldigd, dat zoowel het circulatiewezen in Suriname als op Curaçao belangrijk genoeg mochten worden geacht, om regeling bij de wet te rechtvaardigen. In afwachting eener zoodanige wettelijke regeling, waarbij uit den aard der zaak de gansche materie opnieuw onder het oog zou worden gezien, zou het aanbeveling verdienen voor het oogenblik de herziening van het oude, van 1907 dateerende Reglement, te laten rusten. Aan dit verzoek van den Minister is destijds gevolg gegeven.

De Minister heeft hierop in den loop van 1927 een commissie ingesteld, teneinde te onderzoeken, of bij de bedoelde wettelijke regeling het karakter van de Curaçaosche Bank een principieele wijziging zoude behooren te ondergaan en casu quo welk karakter deze principieele wijziging zou moeten dragen. Aangezien echter deze commissie reeds spoedig tot de gevolgtrekking kwam, dat aan de formuleering harer conclusies een onderzoek ter plaatse in ieder geval moest voorafgaan, heeft zij den Minister verzocht, haar lid, den Heer E. A. Zeilinga Azn. op te dragen, dit onderzoek te willen instellen. De Heer Zeilinga werd met sanctie van den Minister op deze reis vergezeld van den Heer Mr. Dr. W. M. Westerman, als secretaris.

Te Curaçao aangekomen heeft de Heer Zeilinga zich met zooveel mogelijk vooraanstaande personen uit de kringen van handel, nijverheid en bankwezen in verbinding gesteld en uit den aard der zaak ook de werkwijze van de Curaçaosche Bank aan een onderzoek onderworpen. Hij heeft evenwel gemeend, dat het buitendien aanbeveling verdiende, om een speciale bijeenkomst te houden van alle vertegenwoordigers van het economische leven, teneinde elkeen opnieuw in de gelegenheid te stellen, zijn denkbeelden ten overstaan van hem en zijn secretaris nog eens met nadruk te formuleeren. Aan dezen wensch gehoor gevende, heeft de Gouverneur deze bijeenkomst belegd. Hij deelt mede, dat van de zijde der Directie van de Curaçaosche Bank een schrijven is ingekomen, waarbij deze Directie mededeelt, dat zij er de voorkeur aan geeft, de vergadering niet bij te wonen, aangezien zij meent, dat haar aanwezigheid aan de besprekingen een gedwongen karakter zou geven en zij de aanwezigen liever de vrijheid geeft, hunne gedachten over de Curaçaosche Bank zoo onomwonden mogelijk te uiten.

De vergadering neemt van dit schrijven nota. De Gouverneur meent goed te doen met hierop de leiding van de vergadering aan den Heer Zeilinga toe te vertrouwen en zal de vergadering verder slechts als belangstellend toehoorder bijwonen. Hij stelt nog voor den Heer Mr. Dr. W. M. Westerman tot secretaris van de vergadering te benoemen en hem het maken van de notulen toe te vertrouwen, terwijl hij het voorts op prijs zal stellen, indien twee van de aanwezige heeren later met den Heer Westerman de notulen zullen willen teekenen. Desgevraagd zijn de Heeren de Veer Abrahamsz en Penha bereid zulks te doen.

De Heer Zeilinga neemt vervolgens den voorzitterszetel in. Hij dankt Zijne Excellentie den Gouverneur voor de ondervonden medewerking en voor de hier gesproken woorden, doch stelt er prijs op de aandacht te vestigen op het feit, dat de Gouverneur nog geen melding maakte van de wijziging in het Reglement der Curaçaosche Bank van 1926, welke de invoering van het quotumstelsel beoogde en een einde maakte aan de verouderde regeling, die tot dusverre had gegolden. Hij meent, dat door deze wijziging, ook al is zij als slechts van voorloopigen aard gekenschetst, in ieder geval een stap op den goeden weg is gedaan en juicht dit initiatief van den Gouverneur toe. Het quotumstelsel immers is door vrijwel alle circulatiebanken aanvaard, aangezien niemand bij machte is om de benoodigde hoeveelheid circulatiemiddelen bij voorbaat te bepalen en de economische omstandigheden zich voortdurend kunnen wijzigen.

Komende tot de huidige arbeidsfeer van de Curaçaosche Bank merkt de Heer Zeilinga op, dat deze in een keurslijf is geperst en dat met name de handel en het bankwezen niet die

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

Volgt uit den aard van de zaak, dat als je op 'n Curaçaoschen buitenpost gestationneerd ben, je in de eenzame lange avonden 'n ontzaggelijke dosis lectuur verslindt.

Volgt ook uit den aard der zaak, daar electrisch licht buiten kwestie is door mijlen afstand van kabel, dat men zich vaak met lang niet up to date lamplicht moet behelpen, zoodat bij terugkeer in Holland je al heel gauw bij den oogendokter zit te antichambreeren.

Herinner me nog zeer goed m'n eerste bezoek, ná 'n tiental tropenjaren, bij den bekenden Rotterdamschen oogarts, Dr. Blok.

Ná kennismaking, klonk 't joviaal: En hoelang is U in de Oost geweest?

In de Oost? Tot m'n groote spijt, nooit dokter.

Wat!?!? Is U nooit in de Oost geweest?

Neen dokter, geloof me, nooit, daar kan ik toch ook niets aan doen.

Nou ja, maar je ben toch in de *tropen* geweest?

In de tropen wel, 'n jaar of tien in de West, op St. Eustatius.

Zie je, dat wist ik wel. Nu denk je zeker: „Oost West, thuis best." En wil ik je nu nog 'ns wat vertellen?

Je hebt op dat eiland bij zoo'n ongelukkig petroleumlampje je oogen geforceerd, avond in avond uit, met lezen of schrijven, is 't niet zoo?

Precies Dokter, daar heb je 't, soms piekten ze zoo, dat ik weleens om 9 uur al achter m'n klamboe verdween.

Ja, dat kennen we, kom maar 'ns mee, en we verdwenen in de donkere kamer.

Resultaat, recept voor 'n „So easy", waarvoor Dr. Blok beweerde, dat m'n neus geknipt was, wat later bleek waar te zijn, want slechts eenmaal is dat knijpbrilletje van m'n neusrug gedeserteerd, bij 'n auto-ritje op Aruba, van Playa naar Savonet.

Maar daar gierloeit dan ook zoo'n bulderende Boreas, dat ook je neus, als ie niet zoo gewapend-betonachtig vastzat, zou wegwaaien.

Heb er geen gras over laten groeien. Ben stante pede op 'n den Eendrachtsweg passeerend trammetje gesprongen, Hoogstraat. hoek Lamsteeg afgestapt, vóór de deur van de beroemde lampzaak van de firma Meeuwsen.

Dag juffrouw!

Dag Meneer!

Juffrouw, ik zou heel graag 'n petroleumlamp, 'n studeerlamp hebben met 'n reuzelicht, maar die hoegenaamd geen warmte uitstraalt, snapt U?

'n Wonderend schrikoogig: hé! van over de toonbank.

Juffrouw, repeteerde ik met ijzig flegma, juffrouw, ik zou heel graag, 'n studeerlamp hebben met 'n reuzelicht, maar die hoegenaamd geen warmte uitstraalt, snapt U?

Ja maar, Meneer, hoe grooter de brander, hoe meer licht, maar dan natuurlijk ook meer warmte, dat is precies als bij onze petroleumkacheltjes.

't Goeie mensch had groot gelijk, dat voelde ik al heel gauw, had 't echter wel 'n beetje vriendelijker kunnen zeggen; enfin na wat geparlevink 'n Lampe Belge gekocht, die later als lichtbron all right bleek te zijn, maar daarenboven 'n je reinste Jaarsma-haard in volle actie.

Weet nog goed, dat ik bij terugkeer op St. Eustatius, vaak zoo tegen 'n uur of 9 P. M. aan 't ijsbeeren sloeg, zoo maar in slaapbroek en kabaai onder de palmen vóór m'n bungalow'tje, kon 't niet meer harden. En dat zat 'm alleen in 't eigenwijs gedoe van die Belgische lamp uit de Rotterdamsche Lamsteeg, die met open jalouzie-latjes roetwalmde als 'n „Stuyvesant" of je doodgewoon: pftt, in 't pikdonker zette, en met dichte latjes je een bad bezorgde dat 't zweet je van alle kanten met 'n vaartje uit de poriën spoot.

Zal me spenen, al de ellende te beschrijven, die ik in latere jaren nog heb doorgemaakt met allerlei nieuwe vindingen in de petroleumlampenlijn, ik zou me zelf kunnen vergeten, en misschien te vlijmend sarcastisch worden, door 't weer ophalen van 't doorgestane leed.

Maar na regen komt zonneschijn, zoo ook na dien jarenlangen hooploozen struggle for light; want Anno Domini 1928 heb ik eindelijk 'n lamp op den kop getikt, 'n lamp die *lampte*, de hoogste lof die ik zoo'n donkerte-op de-vlucht-jager kan toezwaaien.

Heb 'n Chicago'sche Nulite-gasolinelamp aangeschaft.

Nulite is Kollewijnsch Americaansch, new light, nieuw licht willen ze daarmee zeggen.

't Ideale van die Nulite is z'n windprooferigheid, en dat ie 'n lichtcirkel uitsmijt van 750 kaarsen.

In 'n obscuur hoekje van m'n slaapsalet prijkt nu 'n Bordeaux-roodachtig gekleurd vijf-galons tankje, met 'n door de muur verdwijnende draadleiding er in, 'n manometer er op, en er naast precies zoo'n pomp, als waarmee ze amechtige autobanden weer op de been helpen.

Als ik aan 't pompen sla op en neer, op en neer, want voorshands bedissel ik 't scientifiek gedeelte van 't Willibrordsche grootbedrijf nog in hoogst eigen persoon,— dan krijg ik zoo'n gevoel over me, of ik 'n lekke band van m'n zoo pas aangeschaften „Citroën" aan 't oppompen ben, schoon in m'n garage nog slechts 'n antiek rijtuigje dommelt met wielen die 't verdikken zich te laten oppompen.

Elke willekeurling, die ná zonsondergang tot 'n uur of half elf in 'n straal van 'n kwart mijl rond San Willibrordo waart, tien tegen één dat ie lanceert: „Hé, wat is dat voor 'n reuzelicht, net 'n vuurtoren," even stereotiep als 't boven de pas geschoren kinnen van de met mij naar stad wielende confraters, zoowat halfweg steeds klinkt:

Caramba, Jan Paul, 't is toch nog 'n heel end!

Geloof me, zoo'n zonnetje bij avond in huis werkt kalmeerend op je zenuwgestel en allerheilzaamst op je humeur; schrijverij waarover ge je vroeger bij zoo'n ellendig pitje halfdood ergerde, laat je nu koud of doet je oogen tranen van louter jolijt.

Heb 't dezer dagen nog aan den lijve ondervonden, ik bedoel 't door 't helder stralend nulite-licht beïnfluenceerd vergoelijkend opnemen van iets, wat in se feitelijk bespottelijk is.

Diepte uit 'n pak lectuur, me door vriendenhand uit stad gezonden, 'n tijdschrift met 'n vers op frontpagina.

Nu voel ik al heel weinig voor de hedendaagsche poëzie, misschien n' soort jalousie de métier, omdat ik in mijn vlegeljaren, in m'n studententijd, ook schriften vol heb gerijmeld.

En daar schiet 't me zoo waar pardoes in eens te binnen, dat ik zelfs indertijd nog in 't vloeiend-malsche sappige Papiamentsch gepoogd heb te dichten, maar 't is helaas bij die eerste poging gebleven.

Hoe was 't ook weer? O ja! „**Lamar**" „De zee" stond er boven, en 't begon zóó:

„Bientoe ta soepla,
Barcoe ta hoepla!!
Y capitano.....

Stop, commandeerde hier de censor, met een strak gezicht, stop, wat bedoel je met dat „hoepla?"

Wel, nogal duidelijk, 't pitchen, dansen, stampen, stijgeren van dat brooze hulkje op de schuimgekopte krullende, brullende baren.

Allemaal goed en wel, maar dat is geen Papiamentsch.

Ach kom nou, 't is immers je reinste klanknabootsing, en ik heb toch 't recht om nieuwe woorden te maken?

Was ie heelemaal niet met me eens, die oude brombeer, met 't funest gevolg, dat 't „imprimatur" uitbleef, en m'n West-Indisch geesteskind nooit 't licht gezien heeft.

Heb toen m'n Papiamentsche lier, bij ontstentenis van 'n wilg, maar in de takken van 'n dividiviboom gehangen, waar ze nog zoetekes deinend wiegt op de cadans van 't gefluit van onzen Oost-passaat.

Ben weer heelemaal afgedwaald, — 'n chronische onhebbelijkheid van me. Had 't over dat tijdschrift met vers, en om te bewijzen dat 't op en de top buitenissig is, zal ik 't eventjes laten afdrukken, zonder vermelding van titel, en ik maak me sterk, dat al 'n heel bedroefd petieterig beetje van m'n lezers zullen snappen, waarover 't eigenlijk gaat. Lees en geniet:

„Huppel
„druppel

„Wellen
„de
„Kaskatellen

„Nijg
„Narcis
„Voorover
„fris
„tintel over

„Klets de kring
„Vlak
„Klets de kring
„Vlak
„Klets

voordeelen van haar ondervinden als redelijkerwijs van een circulatiebank zouden mogen worden verwacht. De vraag die gesteld moet worden is de volgende: Welke verbeteringen zouden wat betreft de constructie der Curaçaosche Bank aangebracht kunnen worden, zoowel in het belang van het algemeen, in het belang dus van een algemeen rustigen ongestoorden gang van zaken, als in dat van handel, nijverheid en bankwezen, die zich tot dusverre uitstekend door alle moeilijkheden hebben heengeslagen, doch z. i. op meer consideratie van de zijde der circulatiebank recht hebben. Hij erkent gaarne, dat de bestaande toestand geen reden tot ernstige klachten geeft en dat de Curaçaosche Bank doet wat zij kan, maar men moet ook aan de toekomst denken. Trouwens, hij heeft op dit punt vrijwel algemeene instemming ontmoet. De vraag is alleen of men het apparaat van de Curaçaosche Bank zal kunnen verbeteren, zonder eenig bestaand belang, dat behartiging verdient, te schaden. Hij koestert geen bepaalde voorkeur voor eenig plan en is „carte blanche". De kwestie of de Curaçaosche Bank gouvernementsinstelling moet blijven, dan wel in een particuliere vennootschap moet worden gemetamorfoseerd, wil hij hier op het oogenblik liever onbesproken laten. Deze kwestie houdt in hoofdzaak verband met de opvattingen die door de economisten omtrent den omvang en het karakter van de staatstaak worden gehuldigd en kan zeer wel opgelost worden, geheel afgescheiden van de verplichtingen, die aan de Curaçaosche Bank als circulatiebank in het maatschappelijk belang behooren te worden opgelegd. Hij vraagt van deze vergadering alleen voorlichting ten aanzien van dit laatste punt en zal gaarne vernemen, welke wenschen door de aanwezige Heeren worden gekoesterd.

DE HEER CORREA, Directeur van Maduro's Bank, vraagt het eerst het woord. Hij meent, dat de Curaçaosche Bank in den laatsten tijd onder de bekwame leiding van haar tegenwoordige Directie niet alleen voor de circulatie op bevredigende wijze heeft zorggedragen, doch tevens er voor gewaakt heeft, dat de wisselkoers geen belangrijke fluctuaties vertoonde. Niettemin juicht hij het toe, dat de Regeering het voornemen koestert de Bank te reorganiseeren, omdat hij overtuigd is, dat een gereorganiseerde Curaçaosche Bank niet alleen het publiek groote diensten zal kunnen bewijzen, doch tevens tot steun zal kunnen strekken aan de particuliere Banken in tijden van crises. Het zal niet noodig zijn, dat de Curaçaosche Bank zich gaat bewegen op het terrein van de talrijke transacties, welke thans door de particuliere Banken worden verricht. Zij zal als centrale Bank kunnen fungeeren voor de particuliere Banken en voornamelijk in het algemeen belang contrôleerend kunnen optreden, wanneer de diensten der particuliere banken te wenschen over mochten laten. Op deze wijze zal de Curaçaosche Bank ook kunnen blijven functionneeren met een beperkt personeel, gelijk nu het geval is. Wat betreft een mogelijke reorganisatie zou de Heer Correa nog op de volgende punten willen wijzen.

De allereererste vereischte zou moeten zijn, dat de bankbiljetten ten allen tijde tegen goud inwisselbaar zijn, terwijl de Bank tevens desgewenscht steeds wissels op een land waar de gouden standaard aanvaard is, verkrijgbaar moet stellen en wel tegen een koers, die op de wettelijke pariteit gebaseerd is. De Curaçaosche Bank zou een onbeperkt recht van emissie kunnen hebben, natuurlijk steeds onder de gehoudenheid eener behoorlijke dekking, zoodat zij in bepaalde gevallen in staat zou zijn om bijstand te verleenen aan particuliere banken, die tijdelijk behoefte hebben aan kasmiddelen. De particulieren banken dragen in belangrijke mate bij tot de economische ontwikkeling van Curaçao en het is niet meer dan billijk, dat voor haar de gelegenheid wordt opengesteld om in tijden van crises zich tegen behoorlijke garantie van contanten te voorzien.

Het zou aanbeveling verdienen om aan de tegenwoordige Directie van de Curaçaosche Bank toe te voegen een of meer Directeuren van bestaande particuliere Banken; deze toch zouden ongetwijfeld door hun kennis en practijk voor de Curaçaosche Bank van groot nut kunnen zijn.

Mochten er onoverkomelijke moeilijkheden bestaan om aan de Curaçaosche Bank de verlangde elasticiteit te geven, dan zou de Heer Correa het denkbeeld aan de hand willen doen om de biljetten van de Nederlandsche Bank als wettig betaalmiddel toe te laten; het Bestuur zou dan voor deze Nederlandsche biljetten den koers op 99 moeten stellen, waardoor eenerzijds bereikt wordt, dat de particuliere banken in de gelegenheid zouden zijn om zich desgewenscht van contanten te voorzien en anderzijds deze mogelijkheid (wegens den onvoordeeligen koers) tot gevallen van uitersten nood wordt beperkt. De Heer Correa herinnert er nog eens aan, dat de invoer van goudgeld in Curaçao geheel afhangt van den wil van Nederlandsche Bank, dat de invoer van zilvergeld verboden is en dat de Amerikaansche greenbacks natuurlijk ook niet als wettig betaalmiddel zijn toegelaten.

DE GOUVERNEUR meent naar aanleiding van de laatste opmerking van den Heer Correa even in het midden te moeten brengen, dat de invoer van zilver niet geheel verboden is, doch dat deze invoer afhankelijk is gesteld van de goedkeuring van het Bestuur, terwijl deze goedkeuring nimmer geweigerd zal worden, indien de belangen van het circulatiewezen erdoor worden gebaat.

DE HEER KÜP, Directeur van de Hollandsche Bank voor West-Indië, kan zich grootendeels vereenigen met het door den Heer Correa gesprokene. Hij is eveneens van oordeel, dat de Curaçaosche Bank meerdere faciliteiten aan publiek en banken zou kunnen en moeten verleenen. De gelegenheid om wissels bij de Curaçaosche Bank te herdisconteeren moet op ruime schaal worden opengesteld. De mogelijkheid moet bestaan, dat men een gewone rekening-courant bij de Bank heeft, hetgeen tot dusverre niet werd toegelaten en dat op deze rekening alle bedragen (en niet alleen veelvouden van f 1000.—) kunnen worden gestort. Hij meent ook dat de voornaamste taak van de Curaçaosche Bank gelegen moet zijn in de handhaving van de pariteit van den Curaçaoschen Gulden. Niettemin is de Heer Küp van oordeel, dat de meerdere soepelheid, die hij van haar verlangt, de Bank er niet toe moet brengen, het terrein van de particuliere banken te betreden en met deze te gaan concurreeren.

DE HEER PENHA, voorzitter van de Kamer van Koophandel, wil er voor de goede orde nog eens de aandacht op vestigen, dat de handel op Curaçao tevreden is met de werkwijze en het optreden van de bestaande particuliere Banken. De tegenwoordige constructie van de Curaçaosche Bank heeft de particuliere Banken er niet van weerhouden om den handel, voorzooveel zulks slechts eenigszins doenlijk was, met kracht te steunen.

DE HEER ZEILINGA, opnieuw het woord nemende, bespreekt in de eerste plaats de opmerking van den Heer Correa ten aanzien van een eventueel hier toelaten van de biljetten der Nederlandsche Bank. Hij gelooft niet, dat voor zoodanige maatregel ooit aanleiding zal bestaan en meent dat de Nederlandsche Bank voor een dergelijk experiment niet te vinden zal zijn. Een der redenen, op grond waarvan de uitvoering van dit denkbeeld ook zou moeten worden ontraden, is het gevaar voor vervalsching der biljetten, een gevaar, dat groeit, naarmate de overzichtelijkheid van het gebied, waarop de biljetten circuleeren, geringer wordt. Het zou veel moeilijker worden om tegen vervalsching van de biljetten der Nederlandsche Bank te waken, indien deze biljetten ook op Curaçao zouden worden ingevoerd. Van de andere opmerkingen van de Heeren Correa, Küp en Penha heeft hij met belangstelling kennis genomen. Resumeerende zou hij willen constateeren, dat de Curaçaosche Bank, indien zij haar taak in het economisch leven naar behooren waar wil nemen, aan de navolgende eischen zou moeten kunnen voldoen:

In de eerste plaats zal zij steeds biljetten in alle coupures verkrijgbaar moeten stellen tegen zilver en goud, voorts tegen credit-saldi, tegen opname ten laste van een geopend crediet, tegen disconto's en voorschotten in Rekening-Courant. De biljetten zullen op hun beurt steeds inwisselbaar zijn tegen gouden en zilveren standpenningen.

De Bank zal een ieder in de gelegenheid moeten stellen, een rekening-courant bij haar te onderhouden. Zij zal een ieder in de gelegenheid moeten stellen om bij haar geld op te nemen hetzij tegen disconteering van handelsaccepten met minstens twee solidair verbondenen, of tegen beleening van effecten, goederen of andere, deugdelijke zekerheid. Zij zal steeds bereid moeten zijn om tot bepaalden prijs goud, gemunt of ongemunt, te koopen en te verkoopen. Bij stijging van wisselkoersen op het Buitenland boven de pariteit der goudwaarde zal de Bank, behoudens bijzondere omstandigheden en, voorzoover mogelijk, steeds ter handhaving van de goudwaarde van den Gulden goud of wissels tot bepaalde koersen op goudlanden beschikbaar stellen.

Met betrekking tot de metaalgeldcirculatie is er geen bezwaar, den bestaanden toestand te handhaven. Een vervanging van den Nederlandschen gulden door een Curaçaoschen gulden wordt door niemand gewenscht. Slechts rijst de vraag, of men niet beter zou doen uitsluitend Curaçaosche pasmunt te bezigen. Sedert Minister Pierson is hier geen Curaçaosche pasmunt meer ingevoerd. Aangezien de pasmunt echter om allerhande redenen met groote snelheid uit het verkeer verdwijnt, zoodat telkens nieuwe aanvoer moet plaats hebben, is er geen reden, waarom Curaçao niet het voordeel van deze aanmunting zou genieten. De Heer Zeiling meent, dat het gebrek aan pasmunt de oorzaak is van het feit, dat men in het verkeer overal buitenlandsche pasmunt ontmoet. Deze toestand kan z. i. niet bestendigd worden. Men zal tot een zuivering van het verkeer moeten komen en de vele vreemde munten moeten uitdrijven.

DE HEER PENHA komt hiertegen op. Het zal tot de onmogelijkheden behooren om — gezien de geografische situatie van Curaçao — de bolivars uit het verkeer te weren. Tal van clienten in de verschillende handelszaken betalen met bolivars en men kan van de winkeliers niet vergen, dat zij bolivars weigeren.

DE HEER COHEN HENRIQUEZ meent eveneens, dat het feit, dat hier in het verkeer ook andere munten dan de Curaçaosche geaccepteerd worden, niet al te tragisch moet worden opgevat. De winkeliers brengen dit geld direct naar hun bank en worden er voor in Curaçaosche guldens gecrediteerd. Dat de handelszaken van dezen toestand misbruik zouden maken door bij het wisselen of teruggeven van geld lager genoteerde munteenheden in plaats van Nederlandsche guldens of pasmunt te verstrekken, ontkent de Heer Henriquez ten stelligste.

DE HEER PENHA onderschrijft het betoog van den Heer Henriquez. Hij meent dat er geen enkel belang gebaat is bij een geforceerd uitdrijven van vreemde munteenheden. Door het bezoek van de toeristenschepen alleen reeds komen zooveel vreemde munten in omloop, dat men onbegonnen werk zou doen, indien men zijn energie hierop zou willen concentreeren.

DE HEER STATIUS MULLER neemt eveneens de Curaçaosche handelaars in bescherming. Hij wijst erop, dat men bij het zaken doen in Willemstad uiterst coulant is. Men heeft b.v. een vaste verhouding aangenomen voor Dollars en Guldens en laat aan den kooper over om in een der beide valuta's te betalen. Het kleine verschil tusschen den vasten omrekeningskoers en den werkelijken koers komt nu eens den kooper, dan weer den verkooper ten goede.

DE HEER ZEILINGA is nog niet geheel overtuigd. Zou het niet mogelijk zijn, dat het gebrek aan pasmunt ertoe medewerkt, dat veel buitenlandsch klein geld in omloop is?

DE HEER KIËS is van oordeel dat de pasmunt op Curaçao altijd zal verdwijnen. De ligging van het kleine Curaçao temidden van een internationaal eilandenrijk en tegenover Venezuela en Columbia zal altoos dat effect te weeg brengen. Alle reizigers nemen pasmunt mede en deze pasmunt ziet men nooit terug. De Heer Kiës bevestigt ook, dat geen enkele maatregel ooit zal bereiken, dat de kooplieden van Curaçao vreemd geld zullen weigeren. Wel gelooft hij met den Heer Zeilinga, dat er een permanent gebrek aan pasmunt is op Curaçao en dat het zaak is, in dezen toestand verbetering te brengen.

DE HEER STATIUS MULLER heeft uit de woorden van den Heer Zeilinga begrepen, dat de biljetten van de Nederlandsche Bank tegenwoordig aan vervalsching blootstaan. Moet men nu deze biljetten weigeren?

DE HEER ZEILINGA antwoordt, dat de Heer Statius Muller hem blijkbaar verkeerd begrepen heeft. Hij heeft alleen gezegd, dat een uitbreiding van de territoriale sfeer over Curaçao de biljetten van de Nederlandsche Bank spoediger aan het gevaar van namaak bloot zou stellen, dan thans het geval is. Dit is een waarheid, die algemeene geldigheid heeft en natuurlijk niet alleen op de biljetten der Nederlandsche Bank betrekking heeft.

DE HEER ZEILINGA vraagt, of iemand nog iets in verband met het aanhangige vraagstuk op te merken heeft. Waar zulks niet het geval is, wil hij zelf nog enkele woorden tot besluit spreken. Hij stelt nogmaals voorop dat hij ten opzichte van een mogelijk reorganisatie van de Curaçaosche Bank nog geen gevestigd oordeel heeft.

Zijn eenige bedoeling is om hier op Curaçao zooveel mogelijk gegevens te verzamelen en zooveel mogelijk personen te hooren teneinde aan de hand van een en ander in de gelegenheid te zijn, advies aan de door den Minister ingestelde commissie uit te brengen. Hij begrijpt dat men in Curaçao eveneens gehecht is aan oude instellingen en tradities en niet zonder geldige reden hiervan afstand wil doen.

Aan den anderen kant meent hij, dat de bewoners van Curaçao juist door het geregelde contact met de buitenwereld en inzonderheid met de Vereeenigde Staten, vooruitstrevend genoeg zijn om te beseffen, dat ook hun circulatiewezen aan den geest des tijds en de gewijzigde behoeften van het verkeer moet worden aangepast.

Hij is er van overtuigd, dat zijn bezoek aan Curaçao niet vruchteloos is geweest en dat de toekomstige regeling van het circulatiebankwezen in dit gedeelte van den Nederlandschen staat de duidelijke sporen van het plaatsgehad hebbend overleg zal dragen.

Met de beste wenschen voor den bloei van Curaçao sluit hij de vergadering.

Aldus opgemaakt door den Heer Mr. Dr. W. M. Westerman en medeonderteekend door de Heeren E. S. C. de Veer Abrahamsz en Julius L. Penha.

Willemstad, 27 Februari 1928.

„en wiegel
„surprise spiegel
„Welletjes

„Nou is 't welletjes
„zijn uw rimpels zoo boos
„breek niet het beeld zoo broos
„het herderinnetje met de [mirabelletjes."

Uit! Heb ik gelijk of niet?

Wie weet me nu te vertellen, waarover die meneer Brunclair, — 'n bekend Vlaamsch auteur, — nu eigenlijk aan 't boomen is???

Hoop Zaterdag a.s. 10 Mrt. 'n groote dosis gewiekste oplossingen van m'n lezers te kunnen publiceeren.

Maar nu, asjeblieft queue maken, en niet zoo dringen vóór 't redactiekantoor van de Amigoe als verleden maand bij 't replieken indienen omtrent 't huidig verblijf van den „Looden Verrader," daar is ons verkeer in de smalle Breedestraat van Otrabanda totaal niet op berekend.

Weet U, wat ik dezer dagen ook al uit m'n mail-, alias broodzak diepte? „De Bron" dat oliekrantje waarin schrijven van W. v. W. over Curaçao, 'n éclatant staaltje van hoe men *niet* schrijven moet over 'n land, waar men z'n dikgesmeerde gemeubileerde botram verdient.

't Is zeker weer de milde „nulite"-influx geweest, die me 8.17 P. M. nà lezing zoo goedlachs de schouders deed ophalen, onder 'n: o, m'n dierbre landgenoot, wat ben je nu toch aan 't doorslaan; maar 't zal wel zoo kwaad niet bedoeld zijn.

Toch, menschen, die in onze Willemstadsche Summergarden, ice-cream en ijsbiertjes verschalken, en slechts oog hebben voor futiliteiten als 'n mank tafeltje en 'n vuile stofdoek, en niet voor 't eenig mooi kleurig pittoresk view op stad en haven en zee, zulke menschen moeten niet in de krant schrijven, daar zijn ze tè prozaisch, tè keuke-pieterig voor aangelegd.

't Zou niet kwaad zijn, als W. v. W. 't hoogst sympathiek artikel over Curaçao eens las, van de hand van een der Isla-autoriteiten, van Ir. Driebergen, dan weet hij ineens hoe 'n gentleman, hoe 'n beschaafd intellectueel Hollander over onze kolonie denkt en schrijft.

Me dunkt, dat ik daarmee kan volstaan.

Troebele „Bron" in de papiermand gekeild, pakje ontknoopt met 2 boeken ter recensie: „Uit 't dagboek van Henk en Lou". No. I. „Op reis v/ Amsterdam per s.s. Rensselaer naar Curaçao; no. II. „Henk en Lou op Curaçao". Door Zr. Maria Theresia.

Dat was andere kost, keurig geacheveerd, en een en al sympathie voor Curaçao.

Schoon die boeken geschreven zijn voor kinderen van omstreeksch sweet sixteen, heb ik, die toch al lang Abraham gezien heb, er reuze aan gesmuld.

Die Sœur Theresia schrijft kostelijk, hanteert 'n vaardige vlotte pen, heeft er slag van om alledaagsche voorvallen in 'n brandnieuw poëtisch kleedje te hullen, beschikt over 'n groote dosis van de gezondste humor, en weet beurtelings zoo ongemerkt je de lachtranen uit je kijkers te laten biggelen, of je 'n krop in de keel te jagen, wat ik met 'n paar aanhalingen zal bewijzen. Uit „Op reis naar Curaçao:

Lou a.b. van s.s. „V. Rensselaer" schrijft aan haar hollandsche vriendinnetjes:

„'k Weet niet, of 'k je al schreef, dat we vóór Barbados 't groote afscheidsdiner hadden, omdat daar al heel wat passagiers de boot voor goed verlaten. Nu is de keuken van de Kwim-boten beroemd bij Hollander en Engelschman, ja 'k geloof wel bij iedere nationaliteit, die er ooit van profiteerde en.... die er geen *al* te buitensporigen smaak op nà houdt. Maar vóór Barbados, — zoo werd ons bij overlevering verteld — slaat de kok met al z'n adjudanten 't record.

En ja, 't wàs reusachtig, hyper-fijn! Stel je voor!....

We zitten rustig en gezellig te praten — want 't maal loopt op 'n eind — in de helderverlichte dining saloon, en opeens!.... zonder dat je één knip hebt gehoord, is alles donker.

Wat is dàt?.... Iets aan de leiding?.... M'n hemel, wat nou?

Die 't trucje kenden of 't al eens meemaakten, gniffelden onder elkaar... Maar niet lang!

Psst, psst! — hoorde je. Daar ging de deur open!....

We stonden of beter, zaten stom van verwondering.

Bedienden komen geruischloos binnen en op presenteerbladen dragen ze.... je raadt 't nooit!.... Heele gebouwen in ijscream, die door ramen en deuren 'n tooverachtig-groen licht uitstralen, zoodat 't heele kunststuk zacht glinstert.... We hadden geen oogen genoeg, om te zien en te genieten, van het echt feëeriek gezicht."

Etc. etc. etc.

En nu uit „Henk en Lou op Curaçao". Zijn aan 't automobielen, moeder, Lou en Henk.

't Is weer Lou die pent:

„Op 'n gegeven moment: stop! Daar stonden we!

— Toch geen malheuren, Henk?

— Wees gerust, moeder, 'k neem maar even 'n kiekje!

'n Kiekje! Dan was er ook iets bijzonders. Even uitstappen dus! En ja, hoor! 'n Troepje vrouwen en kinderen schepte met volle handen van 'n zwarte korrelige massa. 't Leken wel reuze erwten.

— Wat rapen ze toch? — vroeg ik.

— Sikkepitten, zie je dat niet? — deed Henk serieus.

— Sikkepitten? Zijn 't vruchtjes? Ik stelde de vraag zonder nadenken, maar wat heb ik er later 'n spijt van gehad.

— Zie je! — zei Henk, die aan z'n Camera prutste, terwijl je recht ging staan, met 't gezicht van 'n oud-professor:

— Ziet u, waarde dames, pitten zijn pitten, en „sik" is 'n huiselijke naam voor „geit", misschien kan uw vernuftige brein nu wel de beteekenis van 't woord „sikkepitten" achterhalen". Etc. etc. etc.

Heb ik overdreven? En 't zijn slechts 'n paar losse grepen uit tal van hoogstaande litteraire beschrijvingen van alleraardigste huiselijke tafereeltjes, zee-reis-ellende en-vreugd en van allersympathiekste indrukken over 't verblijf in onze kolonie.

Vreemd, dat deez, keurig geillustreerde boeken met kleurige prachttitelplaat, die in Holland zoo'n goede pers hadden, hier op Curaçao waarover 't toch gaat, zoo goed als onbekend zijn.

En toch is 't JE boek voor onze Roomsche Curaçaosche jeugd, die heel wat meer hollandsch verstaat, dan men oppervlakkig vermoedt.

Hoop binnenkort 'n advertentie in de Amigoe te lezen, dat „Uit 't dagboek van Henk en Lou, op reis, en op Curaçao" door Soeur Theresa, ook hier in Willemstad te krijgen zal zijn.

* *

Klaasvaak komt, en met 'n vaartje.

Maar de verschrikkelijke 29 Februari heeft dan ook juist met 12 trillende gongslagen z'n intrede gedaan.

Zit te knikkebollen, wat U nog heelemaal geen recht geeft te uiten, dat u dat al lang in de gaten had, want dat is op z'n zachtst onparlementair. Never mind, ik ga naar couchecouche, zooals m'n lief moedertje in m'n jeugd-jaren 't altijd noemde.

'k Draai, den nieuwlichters ten spijt, m'n ideale „Nulite" uit en wel te rusten allemaal, en happy dreams!

JAN PAUL.

San Willibrord
Febr. 29/28.

Bijblad voor de Amigoe di Curaçao

Wat aan de Kamer te doen staat.

Het ministerieele argument van „periculum in mora" in zake de politie-reorganisatie, gevolgd door de ministerieele weigering om de Curaçaosche begrooting goed te keuren, verdient door de Kamer te worden beantwoord met verwerping van den politie-post en heropening van het overleg met Curaçao, waar de beslissing thuishoort. - Averechtsche autonomie.

(Particuliere correspondentie.)

N. R. Crt. 3 Febr. j.l.

Tenzij overwegingen van binnenlandsche politiek bij vele Kamerleden een te overwegend gewicht in de schaal mochten leggen, verwachten wij, dat de minister van koloniën bij de aanstaande behandeling van de Curaçaosche begrooting in de Tweede Kamer een tegenslagje zal hebben te boeken.

Voor een goed verstaander was het verleden jaar bij de behandeling van de vorige begrooting van Curaçao al duidelijk, dat de houding van den minister in de kwestie der politie-reorganisatie de sympathie van de meerderheid der Kamer niet had. De buitenstaander kreeg althans den indruk, dat de Kamer bij de behandeling van het amendement-Joekes niet dan met grooten tegenzin gezwicht is voor het schijnbaar zoo krachtig argument van den minister, dat er was periculum in mora.

Sedert is de kwestie echter nog verscherpt. Er is nog bijgekomen, dat de minister alleen en uitsluitend om de politie-aangelegenheid, welke reeds niet de sympathie der Kamer had, zijn goedkeuring aan de eerste begrooting de beste, welke in de kolonie sluitend kon worden gemaakt, heeft onthouden.

Het voorloopig verslag der Tweede Kamer laat buiten twijfel, dat ook laatstbedoelde regeeringsdaad van den minister de instemming der Kamer geenszins heeft kunen verwerven. Niet als op zich zelf staande handeling en — naar wij vernemen — ook en vooral ~~niet in verband beschouwd met de re-~~ den daartoe: de welhaast beruchte politie-reorganisatie.

Niet al te onwaarschijnlijk is het ook nog, dat verscheidene leden, nu er sinds de aanvoering van het argument van periculum in mora al acht maanden zijn verstreken zonder dat gebeurtenissen in de kolonie ook maar een schijn van grond hebben opgeleverd voor de gegrondheid daarvan, eenigszins aan het twijfelen zijn geraakt omtrent de oprechtheid, waarmede de minister verleden jaar dien hoogen troef tegenover hunne bedenkingen in het spel heeft geworpen. Wij kunnen ons althans voorstellen, dat er onder de Kamerleden verscheidenen zullen zijn, die voor een herhaald beroep op het gevaar bij uitstel niet ten tweeden male uit den weg zullen gaan. Dat wapen is den minister enkel door het verloop van tijd uit de hand geslagen.

In het licht van het Kamerdebat van verleden jaar en van het over de onderhavige begrooting uitgebracht voorloopig verslag, is het gansch niet twijfelachtig, dat wanneer de zaak strikt zakelijk en enkel naar hare mérites wordt beoordeeld en beslist, de minister een échec niet zal kunnen ontgaan.

Over andere krachtige argumenten dan alleen het periculum in mora beschikt Z.E. immers niet. De bewering, dat een burgerpolitie zooveel méér zal kosten dan de militaire, is maar een nooit bewezen, zelfs niet toegelichte bewering. Overigens heeft de Koloniale Raad zich reeds bij voorbaat bereid verklaard door belastingverhooging in die meerdere kosten voor dat doel te voorzien.

Dat er voor den politiedienst geen geschikte elementen in de kolonie te vinden zouden zijn? Op het oogenblik worden op Curaçao inboorlingen aangeworven voor den militairen dienst met verplichting politiedienst te verrichten. Dit staat te lezen in de jongste hier ontvangen nummers van de plaatselijke bladen.

Wat Curaçao nu van de Tweede Kamer verwacht?

Enkel dit, dat zij de credieten voor de militaire politie eenvoudig verwerpt en daarmede de gelegenheid weer opent tot nader overleg tusschen Koloniaal Bestuur en Kolonialen Raad.

Of dat overleg — waarmede heusch zooveel tijd niet gemoeid behoeft te zijn als men het wil doen voorkomen —, ons zal brengen de zuivere burger- dan wel de militaire-politie in verzachten en voor de kolonie aannemelijken vorm, is een vraag, die thans niet behoeft te worden beantwoord. Wat ons thans van het hoogste belang toeschijnt is, dat de dichtgeworpen deur tot nader overleg weer worde geopend, zoodat de zaak te Curaçao haar beslag kan krijgen.

De Kamer houde ditmaal voet bij stuk en late zich niet ompraten. Zij zal daarmede Curaçao den grootsten dienst bewijzen, waartoe zij momenteel in staat is, en tegelijk ook een belang van Nederland, van Groot-Nederland, dienen.

***

Men spreekt van autonomie; laat ons bescheiden zijn en voorloopig slechts spreken van budgetaire autonomie. De politie-reorganisatie, zooals thans opgezet, vormt een blijvende schending van zelfs die beperkte autonomie.

Curaçao toch zal, naar zeker percentage, hebben bij te dragen in de kosten van de militaire bezetting — dit met positieve verkrachting van het regeeringsreglement. Maar de sterkte van het garnizoen, de traktementen en soldijen der hoogere en lagere militairen en de andere militaire uitgaven — ook een rekbaar begrip! — worden geheel en al buiten den Curaçaoschen begrootingswetgever bepaald en geregeld. Curaçao krijgt slechts de rekening gepresenteerd, die het zonder morren of protest zal hebben te voldoen. Begrijpt men niet, dat men met zulk een regeling een bron schept van aanhoudende ontevredenheid en ergernis?

Neen, de Kamer houde voet bij stuk.

Bekendmaking.

Ondergeteekende brengt ter algemeene kennisse, dat door hem met ingang van heden in het belang der openbare orde geene bewijzen van goedkeuring meer zullen worden afgegeven van andere lokaliteiten dan de tot heden goedgekeurde voor het houden van eene tapperij, een koffiehuis, een logement met vergunning, een sociëteit, of voor het verkoopen en uitslaan van gedistilleerd, als bedoeld bij art. 1 van de Vergunningsverordening 1908 (P. B. 1909, No 7) en te dien einde tot hem gerichte verzoekschriften niet meer in behandeling zullen worden genomen.

Willemstad, 11 Februari 1928.
De Procureur-Generaal,
Hoofd van Politie.
3—3 *M. VAN DIJK.*

Schaepman-Herdenking.

Naar aanleiding van deze herdenking bevat de *Standaard* volgende driestar:

In den Roomsch-Katholieken kring is, nu een kwarteeuw heenging na den sterfdag van Dr. Schaepman, het leven en werken van dezen grooten Nederlander met innige dankbaarheid herdacht.

Wij hebben op het moment van deze herdenking gezwegen, omdat Dr. Schaepmans nagedachtenis allereerst het rijk bezit van onze Roomsche medeburgers is, en wij ons rekenen tot degenen die, zoolang zij aan het woord zijn, niets doen dan luisteren.

Hier konden wij luisteren met veel sympathie en om den man, van wien werd gesproken, en om hetgeen van hem in zijn nationale beteekenis gezegd werd.

Maar nu de partij, waartoe Dr. Schaepman behoorde, en die voor hem gevoelens kent, zooals onze partij koestert voor Dr. Kuyer, gesproken en getuigd heeft, mogen wij onze beurt van spreken niet laten voorbijgaan. Want Dr. Schaepman behoort aan het Nederlandsche volk, en wat zijn beteekenis voor dat volk inzonderheid bepaalde, hij behoorde tot die mannen die dat volk met krachtige stem hebben gemaand, de paden der revolutie te verlaten en in dezen tijd van ondermijning te denken aan de fundamenten der samenleving, die allen Christenen heilig zijn.

Hij behoort aan het Nederlandsche volk, aan welks hooge belangen hij de gaven en krachten wijdde, die hem geschonken waren. Hij behoort tot dat volk, omdat hij de liefde voor zijn taal toonen mocht, niet alleen door onze groote dichters te eeren, maar door zelf in zijn lied de kracht dier taal te doen trillen. Niet ten onnoemde men hem den Roomschen Da Costa.

Het is goed, Dr. Schaepman ook als dichter te eeren. Want een tijdlang kwam men in ons land al te zeer onder den druk van een vrijzinnige en socialistische letterkundige bent, die in onze Christendichters inzonderheid de christelijke gedachte haatte en daarom hen wilde bannen uit het rijk der ware kunst.

Onze Christendichters weigerden zich op te sluiten in de enge gevangenis van een stuurloos innerlijk leven afgesloten van de genade Gods en waar men niet weet dan of te klagen over eigen nood, of te roemen van eigen ingebeelde glorie. Zij kunnen, vrijgemaakt door de kracht Gods, zingen van hetgeen God werkt in het rijk van natuur en genade.

Wie het leven berooft van het allerhoogste, dat is de heiligheid van Gods Naam, de rijkdom van Zijn koninkrijk en het volgen van Zijnen wil, zoo getrouw als de engelen in den hemel dien volbrengen, kan den rijkdom van des Christens zang niet verstaan.

Gelukkig is het droevig misverstand, waarin de school van '80 ons volk wilde opsluiten, thans wel gebroken, en al staan wel weer nieuwe hoogmoedigen gereed, om die dictatuur in de kunst te veroveren — men kan thans weer in breederen kring een Bilderdijk, een Da Costa en ook een Schaepman als dichter eeren.

Groot was hij ook als redenaar en ook zoo getuigde zijn werk van den rijkdom onzer taal.

Maar wat in dr. Schaepman meer nog boeide was dit, dat hij, zooals Dr. Kuyper het eens zeide, de nooden van zijn volk verstond. Hij zag de sociale nooden en wist, evenals Dr. Kuyper dit deed, de gewetens wakker te schudden en den weg te wijzen naar een waarlijk christelijk sociale politiek. Maar veel meer spreekt zijn beteekenis tot ons, als wij hem mogen eeren als een dier mannen — noemde men hem niet tegelijk met Kuyper en Lohman? — die den geestelijken nood van het volk ten diepsten peilden, die het ontzettend gevaar zagen van de revolutie-gedachte en haar werking voor de volkeren in Europa, die daarom niet rustten vóór de oogen waren opengegaan voor de geweldige tegenstelling, welke onzen tijd beheerscht, de tegenstelling tusschen de Christelijke en de revolutionaire beginselen, en die daarom ook streefden naar samenwerking van allen, die het als hun eerste roeping erkennen, voor de handhaving der Christelijke grondslagen van het leven, den strijd te strijden.

Een heldenstrijd tegen misverstand en ingezonkeheid in den eigen kring. Een heldenstrijd tegen liberalisme en socialisme.

Zij streefden niet slechts naar de samenwerking, maar brachten haar ook tot stand en schonken dus ons volk den zegen de Christelijke politiek, welker vruchten elk ander volk ons mag benijden. Vruchten, die in dagen van groot gevaar ook erkend worden door hen, die er in rustige dagen mee spotten.

Zoo nu mogen ook wij den levensarbeid van Dr. Schaepman zien, en wij verstaan het, waarom Dr. Kuyper, toen hij te midden van zijn zwaren strijd getroffen werd door het overlijdensbericht van Dr. Schaepman, het bekende woord verzond: wie zou niet weenen?

Nu, een kwarteeuw later, herdenkt het Roomsche volksdeel dankbaar al datgene wat het in Dr. Schaepman ontving, en onze partij mag hem dankbaar rangschikken onder de Roomsche antirevolutionairen — zooals Prof. Fabius hen in zijn mooie werk „Voortvaren" noemt — die den ernst en de beteekenis van hun tijd zuiver doorvoelden en de juiste richting wisten te wijzen voor den politieken en socialen strijd onzer dagen, de juiste richting voor een ieder, die alleen dan weet te kunnen bouwen, als trouw gehandhaafd blijft in de wetgeving en in de conscientie van overheid en volk, wat God gaf ten fundament voor het leven in den staat en in de maatschappij.

Benoemingen.

De Z. E. Pater A. Zeppenfeldt, Pastoor van Janwé is benoemd tot Pastoor van Sta. Cruz Aruba, in plaats van den Z. E. Pater C. Gallé, die met verlof naar Holland gaat; tot Pastoor te Janwé is benoemd de W. E. Pater A. de Valk, en tot tijdelijk rector van Scherpenheuvel de W. E. Pater H. Penninx.

Familie Slockers

a/b. S. S. Simón Bolivar
1—3—38. p. p. c.

BERICHTEN

MISSIE-NIEUWS.

Zuster Maria Georgia. ✠

Maandag in den vroegen morgen overleed zacht en kalm te Zaquito de Eerw. zuster Ma. GEORGIA, van de Congregatie der Eerw Zusters van Roozendaal.

Veel heeft Zuster Georgia geleden, pijnen waren als 't ware haar dagelijksch brood. Maar geen zucht of klacht kwam over hare lippen. Met 'n engelachtig geduld heeft zij alles verdragen.

Na zich gedurende 16 jaren aan 't onderwijs te hebben gewijd in de missie van Suriname, werd zij door den Goeden God bezocht. Zestien jaren jaren heeft zij haar kruis gedragen, en haar leven van lijden en offer dienstbaar gemaakt aan de heiliging harer ziel en het heil der zielen. Schoon zal haar kroon zijn in den hemel, want hoe dichter bij 't den mensch gegeven is zijn Lijdenden Meester na te volgen, des te heerlijker zal zijn belooning zijn.

Hare ziel ruste in vrede.

Liga Eucaristica-Pietermaai.

Verleden Zondag was 't in de kerk van Pietermaai Algemeene H. Communie, voor de mannen van den Eucharistischen Bond. 's Morgens ten kwart over vijf was de geheele kerk gevuld met mannen en ruim 400 naderden ter H. Tafel. Maandagavond ten 8 uur was de kerk wederom gevuld met mannen, ter viering van het tweede jaarfeest van den Eucharistischen Bond. Z. D. H. Mgr. VUYLSTEKE celebreerde het Lof en de W. E. Pater I. VERRIET hield de feestpreek, waarin hij sprak over de eer van katholiek te zijn, en het geluk van als katholiek te leven.

Het was een schitterende manifestatie van Roomsch geloof en Roomsch leven.

Onze hartelijke gelukwenschen aan den Eerw. Directeur der Liga, Pater B. SCHIPPER en aan de wakkere leden van den Eucharistischen Bond. Hij groeie en bloeie tot verheffing en verdieping van ons geloofsleven.

De Handelskade.

Full speed wordt er gewerkt aan de Handelskade, zoowel door het Gouvernement als de Christiani & Nielsen's Beton Mij. De uitvoering van beide werken houden gelijken tred, zoodat, wanneer Christiani en Nielsen met zijn werk klaar zal zijn, ook het Gouvernement bij is en de kade onmiddelijk in gebruik kan worden gekomen. Te oordeelen naar het gedeelte dat reeds voor een groot deel klaar is, wordt het flink en degelijk werk. Ook de rioleering, die op drie plaatsen naar de haven een afvoer heeft en waardoor ook het water van 't Punda-complex naar zee afstroomt, is een zeer goede verbetering. Dat 't werk niet altijd even goed vlot, hangt dikwijls van omstandigheden af die niet voorzien zijn en die slechts met geduld kunnen overwonnen worden. Op 't oogenblik is men met het inheien der betonpalen gekomen aan een plek, waar de bodem zoo hard is, dat 't meermalen gebeurt dat de palen scheuren en breken, hetgeen natuurlijk een groote drawback voor den snellen vooruitgang van het werk is, doch waaraan geen koning wat kan doen. De brug van Scharloo nadert hare voltooiing en zal eenmaal gereed een waar sieraad en een groot gemak zijn voor de bewoners van Scharloo en aangrenzende straten.

Ford-Firestone.

Dat Ford de grootste Auto-fabrikant is, is een welbekend feit.

Tegenwoordig wordt de Firestone Tire & Rubber Co. een der grootste en sterkste fabrieken van de Rubber industrie genoemd.

Het volgende diene om de groote omvang van beide fabrieken aan te toonen:

FORD heeft een bestelling van *een Millioen Banden* aan Firestone gegeven, voor de nieuwe *Ford-Auto.*

Bovenhuis te huur, Emmastraat No. 10. Te bevragen: Klipstraat No. 42.

Ongelukken.

De vrouw van Scharloo, wier kleederen verleden week door in aanraking te komen met een komfoor, in brand geraakten, met het treurig gevolg dat geheel het achtergedeelte van haar lichaam van boven tot beneden deerlijk verbrand was, is dezer dagen aan de gevolgen daarvan onder de vreeselijkste pijnen overleden.

Een auto kwam in de Breedestraat Otrabanda in aanraking met een meisje, dat bewusteloos opgenomen naar het Hospitaal vervoerd werd, waar echter bleek, dat de slag niets te beteekenen had. Naar wij vernemen, had de chauffeur geen schuld.

Begrooting van Curaçao.

In het *Eindverslag* over de Curaçaosche begrooting zegt de commissie van rapporteurs, dat zij op prijs zal stellen beantwoording der vraag of de minister den inhoud der regeling van den politiedienst (K. B. van 21 Nov.) in het bijzonder het bepaalde in de artt. 2 en 4 van het Kon. besluit, in overeenstemming acht met het gestelde in art. 153 van het Curaçaosche regeeringsreglement welk artikel den procureur-generaal aanwijst als hoofd van de rechterlijke en administratieve politie.

Mocht het antwoord op deze vraag in bevestigenden zin luiden, dan zou de commissie tevens gaarne op de hoogte worden gesteld van de motieven, welke de minister tot een zoodanige zienswijze hebben geleid.

Op deze vraag antwoordt de Minister als volgt:

Naar aanleiding van de door de Commisie van Rapporteurs in haar Verslag gestelde vraag, heeft de ondergeteekende de eer mede te deelen dat hij het Koninklijk besluit van 21 November 1927, thans afgekondigd in *Publicatieblad* n°. 56, en in het bijzonder de artikelen 2 en 4 daarvan, niet in strijd acht met art. 153 van het Curaçaosche Regeeringsreglement.

De positie van den Curaçaoschen procureur-generaal als hoofd der rechterlijke en administratieve politie blijkt niet in bijzonderheden uit de geschiedenis van het Regeeringsreglement. Zij moet dus worden beoordeeld naar de waarschijnlijke bedoeling van den wetgever van 1865. En dan ligt het in de rede, dat men die positie heeft te beoordeelen naar analogie van die van den als directeur van (Rijks-) politie fungeerenden procureur-generaal bij elk van de Nederlandsche gerechtshoven en niet naar die van de onder dezen werkzame commissarissen. De bemoeienis van den procureur-generaal bij het Hof van Justitie in Curaçao moet derhalve geacht worden te zijn beperkt tot „het beheer en beleid" der politie, zooals artikel 5 van het Koninklijk besluit van 17 December 1851 (*Staatsblad* n°. 166) het uitdrukt.

Op dezen grondslag omschrijft artikel 2 van het besluit van 21 November 1927 de taak van den commandant der troepen, aan wien de feitelijke leiding van het met den politiedienst belaste militaire personeel is toevertrouwd. Tot die taak behoort ringen van den procureur-generaal als het in artikel 153 van het Regeeringsreglement bedoelde hoofd der politie. Deze regeling sluit zich geheel aan bij den bovenaangeduiden Nederlandschen toestand; tusschen een procureur-generaal bij een gerechtshof en een in diens ressort werkzame autoriteit van het wapen der Koninklijke marechaussee bestaat een overeenkomstige verhouding.

het geven van uitvoering aan vorde-

Ook de regeling, bedoeld in artikel 4 van het besluit van 21 November 1927, is, naar de meening van den ondergeteekende, niet in strijd met artikel 153 van het Regeeringsreglement, opgevat in bovenbedoelden zin. De in artikel 4 opgenomen opdracht van bevoegdheid aan den troepencommandant, welke overeenkomstig het voorstel van den Gouverneur met een algemeene formule is geschied berust op de overweging, dat in alle voorkomende gevallen de beslissing moet zijn in handen van hem, die met de feitelijke leiding van den politiedienst is belast. Mocht de practijk aantoonen, dat hierbij te ver is gegaan, dan is ingevolge artikel 7 wijziging bij koloniale verordening mogelijk.

De Minister vertrouwt, dat hij met het vooraf gaande aan het verzoek der Commissie van Rapporteurs heeft voldaan.

Officieele Berichten.

van de vorige week.

Aan den tijdelijk schrijver op Aruba R. M. Arends Jr. is, op zijn verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Mej. S. A. M. Neuman, onderwijzeres 3de klasse, is ontheven van hare tijdelijke werkzaamstelling aan de Hendrikschool en wederom werkzaam gesteld aan de Wilhelminaschool.

Aan Mej. J. Groen, vakonderwijzeres in de Engelsche taal bij het openbaar onderwijs in Curaçao, werkzaam aan de Wilhelminaschool op Curaçao, is, op haar verzoek, eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Wat aan de Kamer te doen staat.

Wat de part. corr. van de N. R. Ct. (zie Bijblad) verwachtte, is niet geschied. Volgens ontvangen telegrafisch bericht is de Curaçaosche begrooting ongewijzigd door de Tweede Kamer aangenomen.

De bewijsvoering en motiveering voor die verwachting lijkt ons ook wel een beetje zwak.

Want al is er in de acht maanden sinds de minister met een beroep op het „periculum in mora" de noodzakelijkheid van de invoering van de militaire politie bepleitte, niets bijzonders voorgevallen, dat bewijst nog niet dat dit „periculum in mora" niet bestond, en nog bestaat.

Zoodat dit wapen van den minister nog al zijn kracht behoudt.

Ook wij betreuren het, dat de zaak haar beslag niet gekregen heeft, met gemeen overleg; te meer waar 't toch op de eerste plaats een interne aangelegenheid der kolonie betreft.

Nu echter de kogel eenmaal door de kerk is, en bij koninklijk besluit de militaire politie staat ingevoerd te worden, is 't kwalijk doenlijk nogmaals op de zaak terug te komen. Wij hebben ze te aanvaarden, en in 't belang van Curaçao zelf onze loyale medewerking te verleenen, dat zij zoo goed mogelijk aan haar doel beantwoorde.

Na al hetgeen wij tot heden van de militaire politie gezien en gehoord hebben, twijfelen wij er niet aan, of Curaçao zal er zich zeer spoedig wel bij vinden.

Dat 't „met positieve verkrachting van het regeeringsreglement" geschiedt, dat Curaçao een zeker percentage in de kosten der militaire bezetting heeft bij te dragen, wil er bij ons ook maar zoo niet in. Geheel juist lijkt ons deze verklaring niet.

Volgens het R. R. toch komt de rijksweermacht ten koste van het Rijk, en de politie ten koste der kolonie. Dit geldt echter in zoover de militaire bezetting dient ter verdediging van de kolonie tegen een buitenlandschen vijand.

Wanneer, zooals in de nieuwe regeling het geval is, de militaire bezetting ook politiediensten gaat verrichten, dan is 't niet meer dan billijk dat de kolonie voor die diensten betaalt.

Goed, maar dan alleen de zuiver politieele onkosten, zal men zeggen.

Zeker, deze geheel. Daar echter die diensten verricht worden door personen en van de personen niet te scheiden zijn, zal dus ook de kolonie een deel der onkosten van de militaire bezetting moeten dragen.

Hoe groot dit deel zal zijn zal bij gemeen overleg tusschen rijk en kolonie moeten geregeld worden.

Een verkrachting van het R. R. kunnen wij hierin niet zien. Naar onze bescheiden meening in het alleszins in overeenstemming er mee.

In dank ontvangen

een nieuwe tijdtafel van de Surinamelijn der K. N. S. M., en een kalender van *Florida Hermanos,* Sanlúcar, Agent de hr. J. E. MAURICIO.

CORRESPONDENTIE.

L. J. H. Wegens plaatsgebrek geduld tot de volgende week.

Uit het Buitenland

De Ver. Staten en Europa.

Heeft Amerika werkelijk zooveel aan den oorlog „verdiend", als doorgaans gezegd wordt, en is men aan gene zijde van den Oceaan onbarmhartig tegenover de schuldenaars in Europa ? Op deze dubbele vraag geeft een medewerker van de „Prov. Gron Crt.", die in dat blad over Amerikaansche toestanden schrijft, een ontkennend antwoord.

Ziehier hoe hij dit antwoord formuleert:

„Uncle Sam wordt geschilderd als de moderne Shylock, die het laatste pondje vleesch opeischt van zijn schuldenaren. Hij is de imperialistische mijnheer, die de heele wereld aan zijn voeten wil zien kruipen. Hij is zelfzuchtig in zijn immigratie-politiek, tot rijkdom geklommen door de verarming van Europa en harteloos door zijn weigering, om deel te nemen aan de onderlinge krakeelen van andere naties, aan de oplossing van de groote problemen buiten zijn gebied.

„Na deze klachten, die men in bijna elk Europeesch blad lezen kan, volgt een lange reeks „onbaatzuchtige" vingerwijzingen aan het adres van Amerika. Het moest door de schulden van Europa maar een streep halen, want het zou anders zijn populariteit wel eens kunnen verliezen in de oude wereld. En dan die hooge tariefmuur! Als Amerika zoo doorgaat moet men doodeenvoudig een invoerverbod uitvaardigen van Amerikaansche producten (niet op Amerikaansche toeristen, die ieder jaar meer geld in Europa achterlaten dan noodig is om den interest te betalen op Europa's schulden aan Amerika), enz.

„Me dunkt, dat de heele critiek op Amerika wel iets weg heeft van het bekende spreekwoord over „zure druiven" of van louter jalouzie over Amerika's rijkdom en den voorspoed van het Amerikaansche volk. Ik vraag mij af: wat zou Engeland of Frankrijk of Holland, vooral Holland, doen als het in de schoenen stond van Uncle Sam? Zou Holland haar Staatskas uitschudden om b. v. het verarmde en geteisterde België in de gelegenheid te stellen zijn industrie op bouwen, zijn havens te verdiepen en zijn legerbegrooting te betalen? Amerika, misschien ook Holland, is wel bereid geld voor dat doel tegen den gebruikelijken interest voor te schieten, doch dat is heel iets anders dan b. v. een schuldbekentenis te verscheuren.

„Over oorlogsschulden gesproken, men vergeet gewoonlijk, dat Amerika eigenlijk maar heel weinig of niets te verliezen had door Europa het alleen te laten uitvechten om te zien wie de sterkste was. De idealistische Wilson echter, denkende dat de groote Amerikaansche Unie misschien voorgoed een einde kon maken aan de strijdlustigheid van Europa, bracht het teweeg, gesteund door krachtige propaganda van den kant van Engeland en Frankrijk, dat het Amerikaansche Congres luisterde naar hun noodkreet om hulp en besloot zich te scharen aan de zijde der geallieerden. De moreele invloed van die beslissing was alleen reeds voldoende om het gevaar, dat Frankrijk dreigde, voor tijd en wijle af te wenden. Langzaam, heel langzaam, zette de groote Colossus zich in beweging, doch eenmaal op stap was hij niet tegen te houden zoodat in den zomer van 1918 reeds meer dan twee millioen frissche, al-hoewel slechts half geoefende Amerikanen op Franschen bodem bereid waren om in de bres te springen en zoodoende een einde te maken aan den bloedigsten strijd in de geschiedenis der menschheid. Hoelang had het anders nog kunnen duren? En zou Duitschland het misschien niet gewonnen hebben?

„Het heeft Amerika een kleinigheid van 37 milliard dollars en 75.000 jonge menschenlevens gekost om, tezamen met de rest van de wereld, op 11 November 1918 den wapenstilstand te kunnen vieren.

„Zeker," hoor ik zeggen, „Amerika heeft den vredesdag bespoedigd. Maar hoeveel heeft Amerika niet verdiend aan den oorlog? Kijk eens naar de massa van goederen, levensmiddelen, oorlogsmateriaal door Amerika voor hooge prijzen aan de geallieerden verkocht!"

„Men vergeet hierbij, dat Amerika die goederen, tot een bedrag van ongeveer elf milliard dollars, zelf betaald heeft door het geld uit den rechter zak te nemen, na een schuldbekentenis er voor ontvangen te hebben, zich terugbetaald heeft in den linker zak en er niets van overgehouden heeft dan die schuldbekentenis. Dat zijn de oorlogsschulden die Amerika, na lange jaren zonder interest en na veel besprekingen, ongeveer gehalveerd heeft en op wier betaling het nog steeds zit te wachten. Hoe heeft dit Amerika verrijkt?

„Toen het er op aan kwam om de overzeesche en andere gebieden van de verslagen naties onder de overwinnaars te verdeelen, eigende Frankrijk zich Elzas-Lotharingen toe, Italië nam enkele brokken van Oostenrijk en andere naburige landen en beiden verdeelden onder mekaar met Engeland en België de Duitsche Koloniën en Amerika kreeg . . . . niets, wilde niets.

„Bij het opmaken van de zoogenaamde reparatierekening, die Duitschland zou betalen, werd niets gevraagd door Amerika."

Het ware — besluit de schrijver — meer conform de waarheid, te zeggen, dat Amerika rijk is geworden na den oorlog en niet door den oorlog, doordat het gebruik gemaakt heeft van de ontwrichte economische toestanden in de wereld om hare productie uit te breiden en nieuwe markten te veroveren voor haren export.

Er zou allicht op deze redeneering wel iets aan te merken zijn. Maar wij hebben nu eens een andere klok, dan gewoonlijk geluid wordt, willen laten hooren, en bepalen ons daarom tot deze vermelding.

Koloniale Raad.

Zitting op Zaterdag, den 3den. Maart 1928 des avonds te 8 uur.

Te behandelen onderwerpen:

Ingekomen stukken.

Willemstad, den 28n. Feb. 1928.

De Griffier van den Raad,

BOOMGAART.

Bekendmaking.

De verkoop van juweelen en van gouden en zilveren voorwerpen ter Spaar & Beleenbank van Curaçao beleend van den **2n Juli 1926**, *onder* **N° 1131 O.** *tot en met* **N°. 9582 O.** *zal plaats hebben op Donderdag den* **15n. Maart** *a.s. 's morgens ten* **9 uur** *en volgende Donderdagen.*

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 22 Februari.

De Voorzitter

2 *H. J. COHEN HENRIQUEZ.*

Wij hebben de eer te berichten, dat gedurende den verloftijd van den Heer

P. R. Küp

de leiding van ons Bijkantoor Curaçao met ingang van **1 MAART a. s.** *is opgedragen aan den Heer*

André de Chêne,

aan wien te dien einde collectieve procuratie voor dit Bijkantoor is verleend. De Heer de Chêne zal teekenen tezamen met een onzer andere procuratie-houders, de Heeren

F. J. van Kesteren en J. E. Yrausquin.

HOLLANDSCHE BANK VOOR WEST-INDIE.

Curaçao, 25 Februari 1928. 2—2